

Redaktør: Tove Rønne

Statens Serum Institut • Artillerivej 5 • 2300 København S

Tel: 3268 3268 • Fax: 3268 3868

www.ssi.dk • serum@ssi.dk • ISSN: 1396-8599

Epidemiologisk afd.: Telefontid 8.30-11.00 og 14.00-15.00

VEROTOKSINPRODUCERENDE E. COLI 1997-2000

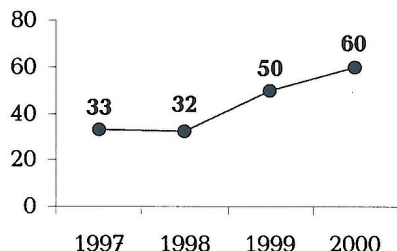
Uge 25, 2001

Infektion med verotoksinproducerende E. coli (VTEC) er en almindeligt forekommende zoonose. Infektion med VTEC har et bredt klinisk spektrum, fra asymptomatisk forløb, over let diaré til alvorlig blodig diaré. Ofte ses feber og opkastning. I ca. 10% af tilfældene kompliceres infektionen, primært hos børn under 5 år, med hæmolytisk uræmisk syndrom (HUS), der er karakteriseret ved akut nyresvigt, mikroangiopatisk hæmolytisk anæmi og trombocytopeni.

Laboratoriepåviste tilfælde

Efter en forholdsvis lav forekomst med få tilfælde om året i perioden før 1997, er antallet af laboratoriepåviste VTEC infektioner steget fra 33 i 1997 til 60 i 2000, [figur 1](#).

Figur 1. Antal laboratoriepåviste tilfælde af infektion med VTEC, 1997-2000

Halvdelen af patienterne var børn under 5 år. Stigningen er sandsynligvis ikke reel, men afspejler en løbende forbedring af diagnostikken. I 2001 er indtil 1. juni registreret 21 tilfælde.

I perioden 1997-2000 er i alt 168 isolater blevet karakteriseret, [tabel 1](#).

Tabel 1. Hyppigst forekommende VTEC O grupper, 1997-2000

O gruppe	Antal	(%)	eae*
O157:[H7]	44	(26)	+
O26	23	(14)	+
O103	20	(12)	+
O145	12	(7)	+
O117	12	(7)	-
O121	7	(4)	+
O91	6	(4)	-
Andre serotyper (eae pos.)	20	(12)	+
Andre serotyper (eae neg.)	24	(14)	-
I alt	168		

*eae-genet er en vigtig virulensfaktor hos VTEC

O157:[H7] var den hyppigst forekommende serotype, 26% af tilfældene. De fleste isolater (74%) var dog non-O157 og tilhørte mere end 30 forskellige O:H serotyper.

Amtsfordeling

Den geografiske fordeling af VTEC infektioner fremgår af [figur 2](#) på bagsiden. Incidensen var højest i Århus, Fyns, Ribe, Storstrøms og Roskilde amter samt i Københavns Kommune. Regionale forskelle kan skyldes, at amter/kommune med højeste incidens anvender mere følsomme diagnostiske metoder end øvrige amter.

Smittekilder

VTEC findes først og fremmest hos drøvtyggere, hvorfra de kan spredes til levnedsmidler ved slagtning og videre forarbejdning, men også til miljøet – specielt vand. Den infektiøse dosis er lav, hvilket forklarer, at person-til-person smitte ses relativt hyppigt. Der ses flest infektioner i forsommeren og september. Ca. en fjerdedel af patienterne har erhvervet infektionen under udlandsrejse. Kontakt med inficerede, ellers raske dyr kan være en kilde til infektion. Der skal derfor gøres opmærksom på Fødevaredirektoratets bekendtgørelse om besøgslanbrug, der bla. indeholder forskrifter specielt for børn under 5 år og disses adgang til stalldområde, kontakt med gødningsforenede genstande, brug af overtrækstøj og adgang til håndvask. Besøgende må ikke tilbydes upasteuriseret mælk eller produkter heraf.

Interviewundersøgelse

Da der ikke findes sikker viden om smittekilder i Danmark, er alle patienter i perioden 1997-2000 blevet interviewet. 45% af patienterne havde haft blodig diaré, hvoraf kun 47% var associeret til O157. I alt 56 patienter var indlagt. Af disse havde 16 (29%) HUS, hvoraf 12 (75%) var under 5 år. O157 blev isoleret fra ni (56%) HUS patienter og non-O157 fra syv (44%): O145 (to ptt.), O26, O103, O111, O137 og O165 (én hver). Undersøgelsen peger på en lang række mulige smittekilder. I alt 49 (40%) patienter oplyste at kende til andre, typisk én til fire personer, der havde haft diaré, 26 (53%) var inden for samme husstand. Ingen af

disse andre tilfælde blev undersøgt for VTEC.

Anmeldte tilfælde

Infektioner med VTEC og HUS blev individuelt anmeldelsespligtige 1. maj 2000. I perioden frem til 31. december 2000 blev i alt anmeldt 46 tilfælde af VTEC til Epidemiologisk afdeling. Der blev i alt anmeldt fire patienter med HUS, hvoraf én fik stillet diagnosen klinisk. Det var nødvendigt at rykke for 30% af anmeldelserne. I 2001 er indtil 1. juni anmeldt 21 tilfælde med VTEC infektion, heraf tre med HUS.

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en vejledning for, hvordan disse infektioner skal håndteres.

(Flemming Scheutz, AMTI, Susanne Samuelsson, Epidemiologisk afd.)

UDBRUD S. BOVISMORBIFICANS

Over det sidste halve år er der konstateret et langstrakt udbrud af gastroenteritis forårsaget af Salmonella Bovismorbificans. Udbruddet er accelereret efter februar 2001 med 63 registrerede tilfælde, heraf syv i uge 24. Tilfældene er spredt over hele landet uden påfaldende køns- eller aldersfordeling og er ikke relaterede til udlandsrejse. Dette tyder på, at smitekilden er et levnedsmiddel, som distribueres i hele landet. Den epidemiske type er ikke tidligere fundet i dyr eller levnedsmidler.

Der er i de sidste 1½ måned foretaget to interviewundersøgelser, uden at det derved har været muligt at udpege en mulig smitekilde. I uge 26 startes en revideret case-kontrolundersøgelse. For at kunne opklare udbruddet og forbedre pålideligheden af undersøgelsen, er det vigtigt at interviewe mange patienter hurtigt efter sygdomsdebut. I de næste to uger opfordres læger derfor til at indsende afføringsprøver tidligt i sygdomsforløbet fra patienter med mulig infektiøs gastroenteritis erhvervet i Danmark.

(Peter Gerner-Smidt, AMTI, Jakob Neimann, Dansk Zoonosecenter)

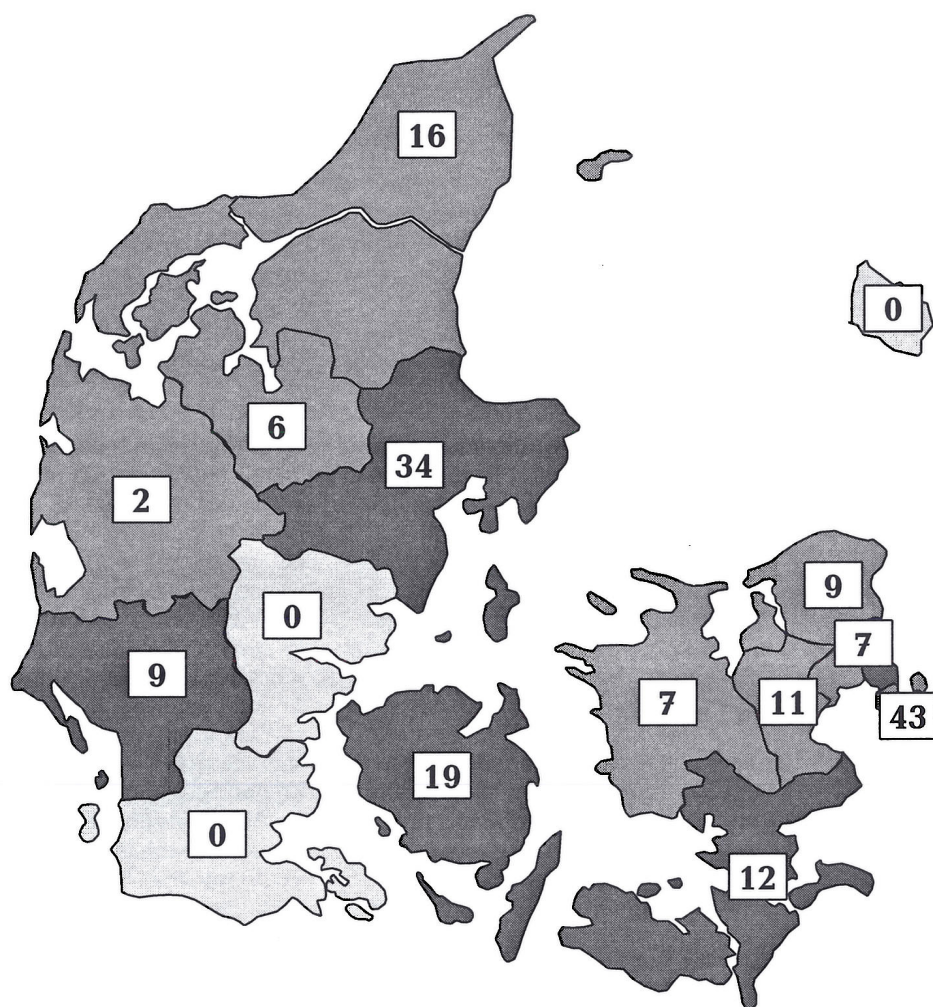
SOMMERFERIE

Med mindre særlige forhold gør sig gældende, udkommer EPI-NYT ikke i ugerne 26-32. Personalet i Epidemiologisk afdeling ønsker alle en rigtig god sommer.

20. juni 2001

Figur 2. Geografisk fordeling af laboratoriepåviste VTEC infektioner i Danmark, 1997-2000.

Antal diagnosticerede VTEC infektioner samt gennemsnitlig årlig incidens fordelt på amter.

Indicens af VTEC (pr. 100.000)

Ingen tilfælde
 < 1
 1-2